

سازه خانه در تصویرگری کتاب کودک

نگارش: علی مفاخری
اساتید راهنما: جلال شباهنگی، نادر ابراهیمی
دانشگاه آزاد اسلامی، دانشکده هنر و معماری
رشته: ارتباط تصویری
مقطع تحصیلی: کارشناسی
سال تحصیلی: ۷۴-۷۳
تهیه و تلخیص: شهره کائدی

خانه‌سازی در ایران صورت گرفته است. علاوه بر آن، گفت‌وگوهایی در مورد خانه در نقاشی‌های کودکان و خانه به عنوان سازه‌ای با ارزش تصویری، انجام شده است. بخش دوم،

موضوع این پایان‌نامه، خانه و ارزش‌های تصویری آن است که در دو بخش ارائه شده. در بخش اول تحقیقی درباره خانه، تعاریف خانه در فرهنگ‌نامه‌های ایرانی و خارجی و تاریخ‌خانه و

می‌کند. وی سازه را شیء یا موجود یا حسی می‌داند که در آثار یک هنرمند یا یک گروه از هنرمندان، پیوسته و به صورت‌های مختلف و متفاوت تکرار می‌شود. او مثال‌هایی چون نقش گاو در آثار شاگال، خورشید در آثار ونکو، آهو در آثار ژازه طباطبایی و... را نمونه‌هایی از سازه معرفی می‌کند و سپس ۴ سازه اصلی را در تصویرگری کتاب کودک می‌یابد که خانه یکی از اساسی‌ترین آن‌هاست.

سپس مقاله‌ای تحت عنوان «خانه و نظر متخصصان خارجی مسائل کودکان»، نوشته «آنا اولیوریو فراری»، در پایان‌نامه درج گردیده که در آن تحلیلی‌هایی در مورد نقش این سازه در نقاشی‌های کودکان آمده است.

سپس گفت‌وگو‌هایی با کودکان مهدکودک‌ها در مورد خانه صورت گرفته و ویژگی‌های خانه در آثار کودکان، بررسی شده است.

همچنین، به «خانه» در تصویرگری امروز ایران، در آثار افرادی چون مرتضی ممیز، نورالدین زرین کلک، پرویز کلانتری و محمدعلی بنی‌اسدی توجه شده است.

و بالاخره، به خانه از دیدگاه متخصصان، تصویرگران و نویسندگانی چون نادر ابراهیمی، احمدرضا احمدی، نوش‌آفرین انصاری، منصوره راعی، توران میرهادی، مرتضی ممیز و... پرداخته است.

از جمله اهداف اصلی این پایان‌نامه، رسیدن به پاسخی برای این سؤال بود که چرا کودکان و نیز تصویرگران، این همه به عنصر خانه در نقاشی‌های خود توجه دارند و روی آن کار می‌کنند.

تصویرسازی کتابی است شامل مجموعه‌ای از خانه‌های مختلف برای کودکان گروه سنی الف و ب که هدف از آن، طرح کتابی تصویری با الهام از بچه‌ها و نظر آنان است.

روش تحقیق:

۱. مطالعه کتاب و رساله‌ها در زمینه نقاشی و تصویرگری

۲. گفت‌وگو با متخصصان و مربیان

۳. گفت‌وگو با تصویرگران قصه‌های کودکان

۴. گفت‌وگو با نویسندگان قصه‌های کودکان

۵. خواندن بیش از ۱۶۰ جلد کتاب کودک و مشاهده تصویر آن‌ها برای بررسی جایگاه خانه در این کتاب‌ها.

۶. گفت‌وگو با چند کودک که در آثارشان خانه می‌کشند.

۷. تفکر درباره خانه

۸. جمع‌بندی نتایج

در اولین فصل این پایان‌نامه، با تعاریفی از خانه آشنا می‌شویم که از منابع متعددی چون نشریه «سال بین‌المللی خانواده»، «لغت‌نامه دهخدا»، «لغت‌نامه معین» و... استخراج شده است.

در دومین فصل، تاریخ فشرده‌ای از خانه و انواع آن در ایران و نمونه‌های قدیمی و روستایی ارائه شده است. در فصول بعدی این پایان‌نامه، به ارزش‌های تصویری خانه و تنوع تصویری آن اشاره شده است. خانه مقوله‌ای است که از اعتبار والای تصویری برخوردار است و یکی از محوری‌ترین عناصر تصاویر کودکان و تصویرگران به حساب می‌آید. پایان‌نامه‌نویس، تعریفی از سازه و اهمیت شناخت آن در هنر آرایه